

Yli 200 vuotta eläinmuseotoimintaa Oulussa

Oulussa Suomen ensimmäinen museo

Johan Julin perusti 1780-luvulla Suomen ensimmäisen tunnetun museon Ouluun. Museossa oli tuhansittain eläinnäytteitä eri puolilta maailmaa merimiesten tuomina, mutta myös hyönteisiä Lapista.

Vanheneva Julin siirtyi Turkuun, ja kokoelmat ostettiin Ruotsiin.

Luonnonystävien museo Ainolassa

Oulun Luonnonystävien Yhdistys perustettiin 1925 tavoitteena mm. luonnontieteellisen museon aikaansaaminen.

Eläinhyllystön ääressä museon hoitaja, tohtori Kaarlo Metsävainio, joka toimi korkeakouluseuran sihteerinä 1919-1957 (Kalevan kuva-arkisto)

Tullinhoitaja P.W. Rydmanin lahjoittama täytetty lapinpöllö oli kokoelmien alku. Vappuna 1932 museotilat avattiin yleisölle Ainolan kirjastorakennuksessa. Näyttelyssä oli mm. nisäkkäitä 30 lajia, lintuja 200 lajia ja 350 yksilöä, 150 kalaa ja 15 matelijaa.

Talvisodan palopommi tuhosi eläinkokoelmat täysin 21.1.1940.

Ainut kokoelmista säästynyt näyte on nykyisen museon näyttelyssä oleva, Petsamosta löydetty, hiiltynyt valaankallon osa.

Täytetty hirvi ja vieressä täyttäjä, preparaattori A. Hellemaa, Oulun luonnonhistoriallisessa museossa, Ainolassa 19.12.1952 (Kalevan kuva-arkisto)

Uutta kokoelmaa rakentamaan tarmokkaasti

Kokoelmien uusi alku oli oululaisen varatuomari Lauri Seppäsen 1941 lahjoittamat 159 täytettyä lintua. Oululaislähtöinen johtaja Väinö Valli lahjoitti 6000 linnunmunan kokoelman museolle. Tämä olikin uuden museon nähtävyyksiä, kun se jälleen avattiin 25.11.1948. Esillä oli myös 460 lintua.

Professori Uunio Saalas lahjoitti lähes 2000 kovakuoriaista.

Yhteislyseon oppilaat siirtämässä uutta lintukokoelmaa Oulun luonnonhistorialliseen museoon 21.2.1941 (Kalevan kuva-arkisto)

Yliopisto astuu mukaan kuvaan

Luonnonystävien yhdistys lahjoitti kokoelmat yliopistolle 25.2.1960.

Vuotta myöhemmin kokoelmat siirrettiin Linnankadulle eläintieteen laitoksen yhteyteen NMKY:n tiloihin.

Näissä tiloissa näyttely oli avoinna vuodesta 1962 vuoteen 1972 saakka. Esillä oli 3147 näytettä.

Osana yliopistoa, eläinmuseon toimintaan kuuluu myös tutkimuskokoelmien ylläpitäminen.

Professori Lauri Siivonen tutustuu kouluneuvos Metsävainion johdolla yliopistolle lahjoitettuihin kokoelmiin 23.2.1962 (Kalevan kuva-arkisto)

Eläinmuseon näyttelyvitriinejä NMKY:n tiloissa (Kuva: Helvi Mikkola)

Museo nahkatehtaalla

Joulukuussa 1972 museo siirtyi suurempiin tiloihin Weljekset Åström Oy:n nahkatehtaan suojiin Kasarmintielle. Vappuna 1973 ovet avattiin yleisölle.

Nykyinen museo Linnanmaalla

Ensimmäistä kertaa eläinmuseo pääsi museoksi suunniteltuihin tiloihin Linnanmaalle 1984.

Museossa vierailee vuosittain noin 15000 kävijää. Näyttelyssä on esillä 5500 eläintä. Näyttävän kokonaisuus on yli 60 m pitkä dioraama.

Tutkimuskokoelmissa on noin 30000 selkärankaista ja 2 milj. selkärangatonta eläintä.

Konservaattori Heikki Kangasperko rakentamassa dioraamaa Linnanmaalla (Kuva: Helvi Mikkola)

